

Pedagogisch beleid

Buitenschoolse opvang het Korfje

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van buitenschoolse opvang (BSO) het Korfje. In dit beleidsplan verwoorden wij onze handelwijze ten aanzien van de in ons kindercentrum geplaatste kinderen. Dit pedagogisch beleidsplan is bedoeld voor de ouders van kinderen van de buitenschoolse opvang en alle pedagogisch medewerkers die op BSO het Korfje werkzaam zijn. Het geeft de ouders inzicht in hoe wij met kinderen werken en wat wij belangrijk vinden. Voor de pedagogisch medewerkers biedt dit beleidsplan een leidraad. Voor het management is het een instrument om de kwaliteit te waarborgen.

Binnen Kinderdagverblijf het Korfje, werken we volgens de visie dat kinderen uniek zijn. BSO het Korfje draagt verantwoordelijkheid voor de opvoeding en verzorging van de kinderen die door de ouders aan ons worden toevertrouwd. Vanwege deze verantwoordelijkheid hebben wij onze visie op de opvoeding en de ontwikkeling van kinderen en de rol van het kindercentrum beschreven in onderliggend pedagogisch beleid. Ook omschrijven wij, als partners in de opvoeding, het beleid ten aanzien van de omgang met ouders.

In het eerste gedeelte staan de algemene uitgangspunten van het pedagogisch beleid beschreven. De volgende onderwerpen zullen in het eerste gedeelte aan bod komen:

- Visie van het Korfje
- Emotionele veiligheid
- Het ontwikkelen van persoonlijke en sociale competenties
- De overdracht van normen en waarden

In het tweede gedeelte vindt u een vertaling naar de praktijk.

Bij Kinderdagverblijf het Korfje is 1 BSO groep voor kinderen vanaf 4 jaar tot aan het einde van de basisschoolleeftijd. Daarnaast is er bij kinderdagverblijf het Korfje 1 verticale kinderdagverblijfgroep. Deze groep heeft een eigen pedagogisch beleidsplan. De algemene uitgangspunten zijn hier ook van toepassing.

In dit beleid worden de termen 'ouders' en 'pedagogisch medewerker(s)' diverse malen gebruikt. Waar staat 'ouders' wordt bedoeld 'ouders/verzorgers' en waar staat 'pedagogisch medewerkers' worden zowel vrouwelijke als eventuele mannelijke medewerkers bedoeld.

Heerde, februari 2016

Inhoudsopgave

	Inleiding	2
	Inhoudsopgave	3
1.	Visie	4
1.1	Kind en opvoeding	4
2.	Emotionele veiligheid	5
3.	Ontwikkelen persoonlijke en sociale competenties	6
4.	Overdracht normen en waarden	7
5.	De basisgroep	8
5.1	Algemeen	8
5.2	Dagindeling	8
5.3	Het verlaten van de basisgroep	9
5.4	Wennen	9
5.5	Extra dagdelen	9
5.6	Flexibele opvang	9
5.7	De groepsruimte	10
6.	De pedagogisch medewerker en andere volwassenen op de groep	10
6.1	De pedagogisch medewerker	10
6.1.1	Uitgangspunten taakopvatting pedagogisch medewerkers en omgang met de kinderen	10
6.2	Ondersteuning door andere volwassenen	11
6.2.1	Stagiaires	11
6.2.2	Vrijwilligers	12
6.2.3	Andere volwassenen	12
6.3	Ondersteuning indien slechts 1 pedagogisch medewerker aanwezig is	13
7.	Vierogenprincipe	13
8.	Verwijzing en protocollen	13
9.	Contact met ouders	14
10.	Oudercommissie	14
11.	Wet Kinderopvang	14
12.	Film- en fotomateriaal	14
13.	Reggio Emilia	15

1. Visie

Binnen het Korfje gaan wij er van uit dat ieder kind de drang in zich heeft zich te ontwikkelen en dat doet op zijn eigen manier op basis van aanleg en temperament. Kinderen maken een snelle ontwikkeling door. Die ontwikkeling speelt zich af op verschillende gebieden:

- Lichamelijk
- Sociaal emotioneel
- Spel
- Taal
- Cognitief
- Motorisch

Er zijn verschillende manieren om deze ontwikkeling te bekijken. Drie theorieën zijn: rijpingstheorie (kinderen leren alles vanzelf), leertheorie (je kunt kinderen alles leren) en interactietheorie. Wij voelen ons het meest aangesproken door de interactietheorie. We zien de interactie (= wederzijdse beïnvloeding) van de personen met zijn of haar omgeving als belangrijke bron van ontwikkeling.

Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- De omgang met de kinderen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid. Hierdoor leert een kind dat hij de moeite waard is. Het kind wordt uitgenodigd zijn mening te uiten. Ook respecteren wij het als een kind iets niet wil.
- Kinderen krijgen de kans zich te ontwikkelen door zelf ontdekkend om te gaan met materialen in een rijke leeromgeving. Wij stimuleren dat kinderen zelf aan de slag gaan, nieuwsgierig zijn en zich verwonderen. Als kinderen hierom vragen of als we zien dat ze vastlopen reiken wij een helpende hand.
- Kinderen mogen leren van fouten en conflicten. Als kinderen ‘fouten’ maken of zich vergissen, wijzen wij het kind op het eigen gedrag en de consequenties voor anderen. Wij stimuleren dat kinderen hun eigen vergissingen zelf herstellen.
- Kinderen leren ook in relatie tot anderen zichzelf te zijn. Wij willen kinderen leren dat zij voldoende weerbaar zijn, dat zij voor zichzelf en hun eigen ideeën opkomen.
- Een kind moet de kans krijgen in aansluiting op zijn eigen niveau en in zijn eigen tempo de wereld om zich heen te ontdekken en er creatief mee om te gaan. Ieder kind ontwikkelt zijn mogelijkheden in zijn eigen tempo. Wij willen geen ongezonde competitie tussen kinderen: sneller is niet altijd beter, assertief niet altijd plezieriger. Het kind mag zichzelf zijn. Wij spreken kinderen aan op hun eigen mogelijkheden en stimuleren dat zij deze zo goed mogelijk ontwikkelen.

1.1 Kind en opvoeding

Doel van de opvoeding vinden wij dat kinderen zich ontwikkelen tot evenwichtige mensen die hun eigen talenten kennen en gebruiken en met plezier in het leven staan. Dit evenwicht realiseren wij door in de BSO situaties te creëren die ervoor zorgen dat kinderen zich prettig voelen, vertrouwen hebben in hun eigen kunnen, voor zichzelf op kunnen komen, respect ontwikkelen voor zichzelf en voor anderen, positief kritisch in de maatschappij staan, zelfstandig zijn en sociaal vaardig.

Hoewel het opvoeden van kinderen primair een taak is van ouders leveren pedagogisch medewerkers in de BSO onmiskenbaar een bijdrage aan deze opvoeding. Een goed contact tussen pedagogisch medewerker en ouders is daarbij onmisbaar.

Uitgangspunten bij de opvoedingstaak van de pedagogisch medewerkers zijn:

- Opvoeden vanuit de opvattingen volgens het interactiemodel. Bij dit opvoedingsmodel wordt de interactie (= wederzijdse beïnvloeding) van de persoon met zijn of haar omgeving (andere kinderen, rijke leeromgeving en volwassenen) als belangrijkste bron van ontwikkeling gezien.
- Veiligheid bieden. Alleen als een kind zich veilig voelt in een omgeving en bij de pedagogisch medewerker zal het zichzelf kunnen zijn. Vanuit deze basis krijgt het kind de ruimte zich verder te ontwikkelen. Een kind ontleent een groot deel van zijn veiligheid aan de wetenschap dat wij altijd zullen helpen wanneer dat nodig is.
- Eigen verantwoordelijkheid leren dragen. Een kind moet leren verantwoordelijkheid te dragen op het eigen niveau. Een kind leert wat de gevolgen zijn van keuzes die hij of zij maakt.
- Zelfstandigheid bevorderen. Door een veilige omgeving durft een kind steeds nieuwe dingen uit te proberen. Door de omgeving in de BSO aan te passen aan het kind stimuleren wij het 'zelf doen' van een kind. Helpen met fruit klaarmaken, zelf je brood smeren, eigen ideeën mogen aandragen.
- Respect hebben voor elkaar. In de BSO komen kinderen in aanraking met veel andere kinderen. Hierdoor leren ze dat kinderen er allemaal anders uitzien en op hun eigen manier reageren op zaken. De pedagogisch medewerker heeft als taak de kinderen te leren dat er voor iedereen een plaats is, dat kinderen luisteren naar elkaar en zorg hebben voor elkaar. Er wordt geen verschil gemaakt in het omgaan met jongens of meisjes.
- Aandacht en respect voor de eigen identiteit van het kind. Ieder kind heeft zijn of haar 'eigen aardigheden'. De pedagogisch medewerker houdt daar rekening mee. De pedagogisch medewerker biedt het kind bescherming en geeft steun bij het ontwikkelen van een positief zelfbeeld. Door middel van een positieve benadering, het stimuleren en het geven van complimenten.

2. Emotionele veiligheid

Op BSO het Korfje willen we een huiselijke en warme sfeer creëren waarin alle kinderen zich veilig en geborgen voelen. Een plek waar ieder kind zichzelf kan en mag zijn. Geborgenheid en veiligheid creëer je door structuur aan te bieden. Zoals vaste pedagogisch medewerkers en duidelijke afspraken. Daarom zorgen we voor de aanwezigheid van vaste pedagogisch medewerkers en vaste invallers op de groep. Tevens worden aan een kind maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers gekoppeld (met uitzondering van ziekte, verlof of vakantie). Per opvang dag is minimaal één van deze drie vaste pedagogisch medewerkers werkzaam op de groep van het kind. Ook hanteren we een vast dagritme op de groep.

De pedagogisch medewerker reageert positief op de kinderen en corrigeert waar nodig. Aandacht voor het kind betekent een knuffel voor het ene kind en een stoeipartijtje voor het andere kind. Stimuleren waar mogelijk en sturend daar waar dit nodig is. Als we met de kinderen praten, is dat zoveel mogelijk op het niveau van de kinderen, letterlijk en figuurlijk (op ooghoogte). In onze omgang met de kinderen bekrachtigen wij positief het gewenste gedrag van het kind, zeggen wij wat we verwachten van een kind en niet alleen wat niet mag. Een kind laat geen ongewenst gedrag zien om dat het 'stout' is, maar om aan een behoefte te voldoen. Bijvoorbeeld de behoefte aan aandacht.

Belangrijk in de omgang met kinderen vinden wij:

- Ieder kind is een individu op zich en mag zijn of haar eigen mening geven
- Een warme en accepterende houding
- Een kindgerichte benadering
- Consequent en duidelijk zijn
- Respect tonen
- Gelijkwaardig zijn
- Belangstellend en betrokken
- Plezier
- Een positieve benadering, complimenten geven, zodat een kind een positief zelfbeeld kan ontwikkelen

Door middel van een dergelijke omgang met de kinderen willen wij een vertrouwensband opbouwen.

Ook in de groeps- en buitenruimte zorgen we dat kinderen zich veilig voelen (en veilig zijn!). We vinden de volgende aspecten in de groepsruimte belangrijk, om zodoende de emotionele veiligheid te waarborgen:

- De groepsruimte is verzorgd, overzichtelijk, straalt rust uit en is gezellig.
- Er zijn verschillende speelhoeken (o.a. een bouwhoek, leeshoek, huishoek, WII hoek) waar kinderen uitgedaagd worden in hun ontwikkeling (rijke leeromgeving). Er is ruimte voor diverse soorten spel en ruimte zodat kinderen zich terug kunnen trekken. De aanwezige spelmaterialen passen bij de hoeken.
- De ruimte is herkenbaar voor de kinderen, speelgoed en spullen staan op een vaste plek. En er wordt niet vaak veranderd. Mochten er veranderingen plaatsvinden dan gebeurt dit zoveel mogelijk in aanwezigheid van en/of samen met de kinderen.
- Het spelmateriaal staat op kind hoogte zodat ze het zelf kunnen pakken. Het opruimen wordt gestimuleerd (wat hoort waar).

3. Ontwikkelen persoonlijke en sociale competenties

Er zijn diverse aspecten die er voor zorgen dat kinderen de ruimte krijgen om hun persoonlijke competenties en sociale competenties te ontwikkelen.

Eén daarvan is de benadering van de pedagogisch medewerker naar het kind. Wij benaderen kinderen positief. Wij luisteren goed naar het kind, zijn sensitief en geven echte aandacht. Door observatie schatten wij in of een kind met rust gelaten wil worden of juist aandacht nodig heeft en houden hier rekening mee. Als een kind verdrietig is, troosten we en praten met het kind hoe wij verder kunnen helpen. Als een kind angstig of onzeker is tonen we begrip voor het gevoel en zullen we het eerst samen doen, dan langzaam alleen laten doen. We laten merken dat we het fijn vinden dat de kinderen er zijn.

De pedagogisch medewerker heeft aandacht voor het individuele kind en voor de groep kinderen. Nieuwe kinderen, die nog moeten wennen, krijgen de eerste weken extra aandacht. De pedagogisch medewerker is vooral stimulerend naar de kinderen, waarbij indien nodig ook sturend en corrigerend wordt opgetreden. De pedagogisch medewerker kijkt goed naar de behoefte van de kinderen, betreft andere kinderen bij het spel, stimuleert dat kinderen samen spelen en van elkaar leren (kinderen zijn elkaars pedagoog) en speelt/doet zelf mee (leren van de interactie met de volwassene). Kinderen helpen de pedagogisch medewerker bij taken. De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen om problemen en conflicten zelf op te lossen.

Een ander aspect is dat door middel van uitdagende hoeken en uitdagende materialen wij er voor zorgen dat een kind tot ontwikkeling komt. Meestal kiezen kinderen speel materiaal wat aansluit bij hun niveau en doen op deze manier zelf veel ontdekkingen. Er zijn ook 'levensechte' materialen om mee te spelen, zoals pannen en kleren. Er zijn attributen om rollenspellen te kunnen spelen. Het spel materiaal wordt regelmatig gewisseld. De pedagogisch medewerkers geven het goede voorbeeld hoe om te gaan met de spel materialen en spelen regelmatig mee. Er zijn verschillende ruimtes / hoeken voor rustig en druk spel. Er zijn regels rondom het gebruik van de ruimtes en hoeken en dit wordt met de kinderen besproken. Ook de activiteiten zijn gevarieerd en gericht op alle ontwikkelingsgebieden. De activiteiten zijn afgestemd op de leeftijd en ontwikkelingsniveau van de kinderen en vinden zowel binnen als buiten plaats. De eigen creativiteit en het eigen initiatief wordt gestimuleerd. Er zijn verschillende gezamenlijke activiteiten. Er wordt samen gedronken en gegeten, spellen gespeeld, verjaardagen gevierd en uitstapjes gemaakt. We leren de kinderen rekening te houden met elkaar, bijvoorbeeld elkaar niet hinderen tijdens het spel. We leren kinderen naar elkaar te luisteren, op de beurt wachten en dingen te delen.

4. Overdracht normen en waarden

Iedereen heeft zijn eigen normen en waarden en brengt deze op de kinderen over. Het is belangrijk dat de pedagogisch medewerkers zich hiervan bewust zijn. De voorbeeldfunctie die de pedagogisch medewerkers hebben is van groot belang. Wij wijzen de kinderen op gewenste omgangsnormen (zo nodig leren wij die aan) door deze steeds te benoemen en kinderen eraan te herinneren. Gewenste omgangsnormen vinden wij: elkaar begroeten, elkaar gedag zeggen, ruzietjes oplossen, dank je wel zeggen etc.

Soms komen de normen en waarden niet overeen met die van de ouders. Een gesprek met de ouders is dan belangrijk, waarbij we zoeken naar overeenstemming.

De pedagogisch medewerker spreekt de kinderen op ongewenst gedrag aan vanuit de ik-vorm: ik zou het fijn vinden als je De pedagogisch medewerker is zich bewust van haar voorbeeldfunctie. Als een kind zich 'vergist' wordt met het kind gesproken over de consequenties van dit ongewenste gedrag.

In de binnen- en de buitenruimte zijn regels en afspraken over het gebruik van de verschillende ruimtes. De regels en afspraken worden in de groep besproken. Op rustige momenten, bijvoorbeeld als de kinderen allemaal aan tafel zitten, wordt hier aandacht aan besteed.

In de groep is aandacht voor speciale feesten en gebeurtenissen, zoals Sinterklaas, Kerst en verjaardagen. Ook wordt er ingegaan op bijzondere gebeurtenissen bij de kinderen thuis. Zoals bij de geboorte van een broertje/zusje, een verhuizing, een overlijden of een nieuw huisdier.

Verschillen in cultuur en gewoonten krijgen aandacht bij de verschillende activiteiten, bijvoorbeeld het vieren van verjaardagen en het vieren van feesten zoals Sinterklaas en Kerst.

Er zijn verschillende spel materialen uit verschillende culturen. Naast speelgoed zijn er ook echte materialen om mee te spelen. Er zijn afspraken hoe met het spel materiaal wordt omgegaan, namelijk: zorgvuldig mee omgaan, niet expres iets kapot maken en materialen weer opruimen of op de goede plek terug zetten. We leren de kinderen ook met respect om te gaan met andermans spullen. Soms wordt er door de kinderen eigen speelgoed van huis meegenomen.

5. De basisgroep

5.1 Algemeen

Ieder kind maakt deel uit van een basisgroep. Dit is een vaste groep kinderen in een vaste groepsruimte. Iedere basisgroep heeft vaste pedagogisch medewerkers die op vaste dagen werken. Er kunnen natuurlijk uitzonderingen zijn, bijvoorbeeld als pedagogisch medewerkers ziek zijn of verlof hebben. Een basisgroep in de buitenschoolse opvang bestaat uit maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4 jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs voor die kinderen eindigt. De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het feitelijk aanwezige aantal kinderen bedraagt ten minste één beroepskracht per 10 kinderen.

BSO het korfje biedt opvang aan kinderen in de leeftijd van 4 jaar tot einde basisschoolleeftijd. De groep bestaat uit maximaal 20 kinderen. BSO het Korfje is iedere doordeweekse middag en voorschools geopend. Op algemeen erkende feestdagen is de BSO gesloten.

De kinderen worden door onze pedagogisch medewerkers gehaald van de scholen, lopend, op de fiets, met de eigen auto. Er wordt altijd langs een vaste, veilige route van school naar de BSO gelopen.

Tijdens schoolvakanties biedt BSO het Korfje op alle doordeweekse dagen opvang aan. Wij werken in schoolvakanties met thema's. Elke schoolvakantie heeft een ander thema en de activiteiten worden afgestemd op dit thema.

BSO het Korfje is gevestigd in verpleeghuis Wendhorst.

De ruimte is over het algemeen alleen voor BSO gebruik, er komen per uitzondering andere kinderen/volwassenen. Dit zal dan alleen zijn buiten de openingstijden van BSO het Korfje of in overleg met de pedagogisch medewerkers van BSO het Korfje. Deze ruimte is geschikt voor BSO en ingericht als BSO. Tevens maken wij gebruik van het (omheinde) buitenterrein. De ruimte binnen en buitenruimte voldoet aan de risico inventarisatie veiligheid en de risico inventarisatie gezondheid en wordt jaarlijks opnieuw uitgevoerd door een pedagogisch medewerker van BSO het Korfje.

Wij houden voor het inplannen van de kinderen en de pedagogisch medewerkers de rekentool vanuit de Rijksoverheid aan. (www.1ratio.nl)

5.2 Dagindeling

Op de basisgroep bestaat een vaste dagindeling. Het doel hiervan is zowel kinderen, ouders als pedagogisch medewerkers een houvast te geven aan de invulling van de dag. Dit geeft rust en duidelijkheid voor het kind.

Globaal ziet de dagindeling er als volgt uit:

- Op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag worden de kinderen door de pedagogisch medewerkers uit school gehaald (lopend, met de fiets of met de eigen auto).
- Er wordt eerst vrij gespeeld, binnen of buiten.
- Rond 15.30 uur wordt er iets gedronken en fruit gegeten aan tafel.

- Er wordt tot ca. 17.00 uur vrij gespeeld, buiten of binnen. Ook wordt er regelmatig een activiteit aangeboden.
 - Rond 17.00 uur kunnen de kinderen welke daar gebruik van maken een meegenomen warme maaltijd nuttigen, de overige kinderen krijgen dan nog een koekje of een soepstengel.
 - Na het eten is er weer tijd voor vrij spel totdat de kinderen worden opgehaald.
-
- Op woensdag- en vrijdagmiddag worden de kinderen uit school gehaald door de pedagogisch medewerkers (lopend, met de fiets of met de eigen auto).
 - Daarna wordt er gezamenlijk geluncht aan tafel.
 - Na de lunch wordt er vrij gespeeld, binnen of buiten. Ook wordt er regelmatig een activiteit aangeboden.
 - Rond 15.00 uur wordt er aan tafel iets gedronken en fruit gegeten.
 - Daarna wordt er vrij gespeeld, binnen of buiten. Ook wordt er regelmatig een activiteit aangeboden.
 - Rond 17.00 uur kunnen de kinderen welke daar gebruik van maken een meegenomen warme maaltijd nuttigen, de overige kinderen krijgen dan nog een koekje of een soepstengel.
 - Na het eten is er weer tijd voor vrij spel totdat de kinderen worden opgehaald.

In deze dagindeling zit een voor de kinderen herkenbare structuur met aandacht voor gezamenlijke activiteiten en vrij spel.

5.3 Het verlaten van de basisgroep

Elke opvang dag worden de kinderen opgevangen in hun vaste basisgroep. In principe verblijven ze hier de gehele middag. Toch kan het gebeuren dat ze de groep verlaten. Dit kan zijn doordat er bijvoorbeeld een uitstapje gemaakt wordt naar de bibliotheek, de supermarkt enz. Op al deze uitstapjes is het protocol 'uitstapjes' van toepassing.

Ook worden er met enige regelmaat uitstapjes georganiseerd waar wij ouders van harte bij uitnodigen. Deze vinden vaak plaats op de zaterdag. Zoals een herfstwandeling of een zomerfeest.

5.4 Wennen

De BSO is een nieuwe omgeving voor het kind met nieuwe volwassenen en andere kinderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen (en de ouders) rustig de gelegenheid krijgen hieraan te wennen. Voordat het kind start op de groep vindt er een wenperiode plaats. In overleg met ouders wordt de wenperiode afgesproken en afgestemd op de behoefte van het kind.

5.5 Extra dagdelen

In principe komt ieder kind op vaste dagdelen. Bij het Korfje is het afnemen van extra dagdelen ook een mogelijkheid. Ouders kunnen de aanvraag voor het afnemen van extra dagdelen indienen via het mail adres van het Korfje info@kinderdagverblijfhetskorfje.nl. De Planning bekijkt of er plek is op de groep van het kind en laat dit de ouders zo spoedig mogelijk weten.

5.6 Flexibele opvang

Bij het Korfje is ook geheel flexibele opvang mogelijk. Ouders nemen dan opvang af op aanvraag, dus alleen wanneer zij het nodig hebben. Wij proberen een kind ook bij flexibele opvang te plaatsen in een vaste groep. Overigens gelden de eisen 'maximaal 3 beroepskrachten per kind' niet voor kinderen die gebruik maken van opvang op dagen die per week verschillen (flexibele opvang).

5.7 De groepsruimte

De groepsruimtes van BSO het Korfje voldoet aan alle eisen op het gebied van veiligheid, hygiëne en brandveiligheid zoals die in de Wet Kinderopvang staan beschreven. De binnenruimte wordt regelmatig gelucht, er is voldoende daglicht, het binnenklimaat is fris en op goede temperatuur. De buitenruimte biedt gevarieerd spelmateriaal.

Per kind wordt minimaal het vereiste van 3,5 m² oppervlakte gehanteerd. Bij de inrichting van de binnenspeelruimte wordt rekening gehouden met het aantal kinderen dat van een ruimte gebruik maakt en met de leeftijd van de kinderen. 'Voor elk kind' betekent dat ieder kind ook daadwerkelijk over minimaal 3,5 m² bruto speelruimte kan beschikken. Het gaat daarbij om het totale aantal vierkante meters die beschikbaar zijn in de groepsruimtes.

De groepsruimte van BSO het Korfje is afgestemd op de leeftijd van de kinderen: 4 jaar tot einde basisschoolleeftijd. De ruimte straalt rust uit en gezelligheid. Er zijn verschillende speelhoeken in de groepsruimte voor verschillende activiteiten. Aan de tafel kan getekend, gekleurd of gepuzzeld worden. Of samen een spelletje doen. Lezen gebeurt in de leeshoek. Ook is er een bouwhoek en een huishoek. Het spelen op de computer en DVD kijken kan in de groep.

In hoofdstuk 3 staat beschreven wat wij belangrijk vinden in de groepen om de emotionele veiligheid van de kinderen te waarborgen.

6. De pedagogisch medewerker en andere volwassenen op de groep

6.1 De pedagogisch medewerker

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over één van de in de Cao Kinderopvang genoemde opleidingseisen. Bovendien moeten zij bij indiensttreding in het bezit zijn van een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG) en vindt er een continue screening plaats. Deze VOG wordt door het Ministerie van Justitie verleend nadat gecontroleerd is of desbetreffende persoon niet in aanraking is geweest met Justitie. Naast een basisopleiding om te mogen werken op een BSO worden onze medewerkers regelmatig bijgeschoold. Er is een jaarlijks opleidingsplan. Er vinden pedagogische trainingen plaats, Kinder- EHBO, BedrijfsHulpVerlening, thema avonden etc.

Binnen de kinderopvang locatie van het Korfje geldt de 'Beroepscode Kinderopvang'. Alle medewerkers en stagiaires handelen volgens deze beroepscode.

6.1.1 Uitgangspunten taakopvatting pedagogisch medewerkers en omgang met de kinderen

De pedagogisch medewerker biedt kinderen een duidelijke structuur in de dagindeling waarin aandacht is voor gezamenlijke activiteiten, vrij spel en rustmomenten. Wij proberen aandacht te geven aan alle aspecten van de ontwikkeling: de emotionele, de sociale, de cognitieve en de motorische.

Uitgangspunten bij de taakopvatting van pedagogisch medewerkers en het omgaan met de kinderen:

- Om de kinderen zich in alle aspecten van hun ontwikkeling te laten ontplooiën, gaan we uit van de activiteiten die de kinderen zelf aangeven. Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en proberen graag dingen uit. De pedagogisch medewerker kan een activiteit uitbreiden door iets nieuws in te brengen, om het kind weer nieuwe ontdekkingen te laten doen. En onder activiteit verstaan wij niet alleen knutselen of het doen van een spelletje, maar ook tafelmanieren aanleren, opruimen etc.
- Wij nemen als pedagogisch medewerker een actieve houding aan. Een eerste aanzet komt van de kinderen. Wij breiden de spelsituatie uit of komen met nieuwe ideeën.
- Soms beperken wij initiatieven van kinderen of grijpen in een (spel)situatie in. Dit doen wij als een activiteit gevaarlijk is voor kinderen of de activiteit van het ene kind het spel van het andere kind stoort. Wanneer bepaald gedrag moet stoppen, doet de pedagogisch medewerker dit door de situatie zo goed mogelijk uit te leggen en daarbij een beroep te doen op het inzicht van het kind.
- Soms vertoont een kind 'niet-gewenst' of 'grensoverschrijdend' gedrag. Dit gedrag vraagt dan om feedback, een 'correctie'. Afhankelijk van de leeftijd en het niveau van een kind zal de pedagogisch medewerker de aanpak hier op aan laten sluiten. Een kind kan bijvoorbeeld even apart gezet worden of aan de hand meegenomen worden naar een rustige plek. De pedagogisch medewerker geeft uitleg over het gedrag of doet het gewenste gedrag voor. De pedagogisch medewerker realiseert zich dat 'corrigeren' altijd inhoudt dat de relatie met het kind voor dat moment minder goed is. We vinden het belangrijk om daarna de relatie met het kind weer 'goed te maken'. De pedagogisch medewerker praat er nog over met het kind en laat uit haar houding blijken dat het 'weer goed is'. Ook zal de pedagogisch medewerker gewenst gedrag stimuleren door positieve opmerkingen hierover te maken. Het voorval zal worden teruggekoppeld aan de ouders.
- Wij spreken de kinderen aan op wat zij zelf kunnen en betrekken hen steeds weer bij de dagelijkse gebeurtenissen. Zo krijgen zij zicht op de wereld om hen heen. Wij zijn actief en creatief in het vinden van mogelijkheden waardoor kinderen deze zelfredzaamheid kunnen oefenen. De pedagogisch medewerker brengt de kinderen zoveel mogelijk in contact met hun omgeving door middel van activiteiten in en ook buiten de BSO. Wij stimuleren dat kinderen die dingen doen die zij ook aankunnen. Wij realiseren ons dat de mogelijkheden van kinderen vaak worden onderschat. Wij zijn daarom alert op de vraag of de mogelijkheden van kinderen voldoende worden aangewend om zodoende de ontwikkeling van het kind zo optimaal mogelijk te stimuleren.

6.2 Ondersteuning door andere volwassenen

De gediplomeerde pedagogisch medewerkers kunnen ondersteund worden door andere volwassenen. Hierbij maken we een onderscheid, wat te lezen is in de volgende subhoofdstukken.

6.2.1 Stagiaires

Wij vinden het belangrijk om stagiaires een kans te geven zich te ontwikkelen tot goede pedagogisch medewerkers. Daarom zijn er op de meeste groepen stagiaires, die een (kindgerichte) beroepsopleiding volgen, aanwezig. Incidenteel bieden wij ook maatschappelijke stagiaires een plaats. Dit zijn jongeren die vanuit hun middelbare school een kortdurende snuffelstage lopen.

Er is een apart stageboek (Beroepspraktijkvorming) aanwezig waarin alle afspraken rondom stagiaires staan. Alle stagiaires die vallen onder de Wet Kinderopvang dienen bij aanvang van de stage een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overhandigen.

Stagiaires zijn nooit eindverantwoordelijk voor activiteiten en zijn ook nooit alleen op een locatie. Er kunnen meerdere stagiaires in een groep geplaatst worden, wij streven ernaar om steeds maar één stagiaire tegelijkertijd aanwezig te laten zijn.

6.2.2 Vrijwilligers

Bij het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvanglocatie van het Korfje werken we ook met vrijwilligers. Binnen de kinderdagopvang en BSO komt dit niet zo vaak voor, maar soms zijn er vrijwilligers die ondersteuning bieden bij de werkzaamheden van de beroepskrachten.

De vrijwilligers zijn in het bezit van een Verklaring omtrent Gedrag. Iedere vrijwilliger ontvangt een vrijwilligersbeleid met daarin regels, richtlijnen en afspraken over het uit te voeren vrijwilligerswerk. Daarnaast ondertekenen vrijwilligers een vrijwilligersovereenkomst.

Een vrijwilliger in de kinderopvang of BSO dient minimaal aan de volgende eisen te voldoen:

- Een Verklaring omtrent het Gedrag.
- Een goede beheersing van de Nederlandse taal.
- Onderschrijven van het pedagogisch beleid van het Korfje en dit uitdragen in de omgang met kinderen, ouders en beroepskrachten.
- In staat om aanwijzingen van de pedagogisch medewerker zichtbaar op te volgen.
- De vrijwilliger dient zich te houden aan gemaakte afspraken en de plichten zoals deze beschreven staan in het vrijwilligersbeleid. Ook tekent de vrijwilliger een vrijwilligersovereenkomst.
- Bij voorkeur ervaring met de doelgroep.

De inzet van vrijwilligers bij het Korfje betekent dat zij hand- en spandiensten verrichten op de groep, naast de pedagogisch medewerker. Tijdens de openingstijden biedt de vrijwilliger ondersteuning door te helpen met het groepswork (de activiteiten op de locatie). De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld: met de kinderen meespelen, begeleiden tijdens vrij spel, voorlezen aan een groepje kinderen, helpen bij het eten en drinken geven, helpen met het maken van een werkje, knutselen, buiten spelen, opruimen en schoonhouden van de ruimte etc. Een en ander altijd in overleg met de verantwoordelijk pedagogisch medewerker.

De vrijwilliger draagt uiteraard geen verantwoordelijkheid voor de groep of het gebouw/de ruimte waarin de groep zich bevindt. De vrijwilliger werkt altijd onder aansturing van een beroepskracht.

De beroepskracht coördineert de werkzaamheden van de vrijwilliger en draagt de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de activiteiten en dienstverlening.

6.2.3 Andere volwassenen

Ook andere volwassenen bieden soms ondersteuning in de groep. Een voorbeeld hiervan is de huishoudelijk medewerker die buiten openingsuren, huishoudelijke klussen op de locatie uitvoert. Ook is er een werknemer Onderhoud werkzaam binnen het Korfje. Incidenteel voert hij (meestal technische / onderhouds) klussen uit buiten de openingsuren.

6.3 Ondersteuning indien slechts 1 pedagogisch medewerker aanwezig is

Als de groepsgrootte dusdanig klein is dat er volgens de wettelijke eisen (rekentool rijksoverheid) slechts 1 pedagogisch medewerker aanwezig is, proberen wij te zorgen dat er een andere volwassene in het pand aanwezig is. Dit kan een stagiaire of een vrijwilliger zijn. Mocht dit om bepaalde redenen niet lukken, dan is er altijd een volwassene beschikbaar die telefonisch bereikbaar is en die binnen 15 minuten op de BSO aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit. Hierover zijn afspraken gemaakt die op de locatie bekend en aanwezig zijn. Ook is er altijd een pedagogisch medewerker aanwezig het kinderdagverblijf van het Korfje

Gedurende bepaalde tijden van de dag (bijvoorbeeld tijdens pauzes van de pedagogisch medewerkers) is het toegestaan om minder beroepskrachten in te zetten dan de rekentool voorschrijft, met andere woorden om af te wijken van de leidster-kind ratio. Wij dragen er zorg voor dat er gedurende deze momenten ten minste 1 andere volwassene op de BSO aanwezig is.

7. Vierogenprincipe

Een beroepskracht op het kinderdagverblijf mag vanaf 1 juli 2013 niet meer aan het werk zijn zonder dat een andere volwassene hem of haar kan horen en/of zien. Dit wordt het vierogenprincipe genoemd. Het vierogenprincipe houdt concreet in dat er altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren; de beroepskracht of beroepskracht in opleiding kan de werkzaamheden uitsluitend verrichten terwijl hij gezien en/of gehoord kan worden door een andere volwassene. Dit vierogenprincipe is van toepassing voor alle kinderopvangorganisaties die dagopvang aanbieden. We streven er bij het Korfje naar het vierogenprincipe breder in te voeren dan alleen in de kinderdagopvang, dus ook binnen de buitenschoolse opvang.

Tijdens de openingsmomenten van BSO het Korfje zijn er altijd pedagogisch medewerkers vanuit het kinderdagverblijf in het pand aanwezig.

Een verdere uitwerking over het vierogenprincipe is te vinden op de locatie en is in samenspraak met de oudercommissie gemaakt.

8. Verwijzing, protocollen

Na de eerste 6-8 weken verblijf op onze buitenschoolse opvang is er voor ouders de mogelijkheid voor een 10 minuten gesprek. In dit gesprek wordt besproken hoe het met het kind gaat op de opvang en hoe het kind en de ouders het ervaren.

Gedurende de opvangperiode is er voor ouders altijd de gelegenheid om in gesprek te gaan met de pedagogisch medewerkers. Mocht er om welke reden dan ook vanuit de pedagogisch medewerker reden zijn tot zorg over een kind, dan zal de pedagogisch medewerker dit bespreekbaar maken met ouders. Ook met de leidinggevende wordt een opvallende en/of zorgwekkende situatie besproken.

Op basis van het gesprek met de ouders, wordt een plan van aanpak opgesteld om het kind te ondersteunen in zijn/haar ontwikkeling. Zo kan er gebruik worden gemaakt van het zogenoemde team jeugd van de gemeente Heerde, waarbij wij ons richten op het realiseren van een vroegtijdige signalering en aanpak van belemmeringen. In het Team Jeugd van de gemeente Heerde werken diverse professionals aan een samenhangend en adequaat aanbod van op preventie gerichte ondersteuning bij opvoed- en opgroei-problematiek. Dan doen wij in een samenhangende en sluitende lokale infrastructuur

voor informatievoorziening, signalering, beoordeling en interventie. We willen zo vroeg mogelijk signaleren, aanpakken en voorkomen van onderwijsachterstanden en schooluitval. Participanten zijn o.a.: het Korfje, het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Team Jeugd van de gemeente Heerde. In de diverse protocollen staat omschreven hoe wij omgaan met specifieke signalen met betrekking tot onderwerpen als Kindermishandeling, Huiselijk Geweld, scheiding van ouders en sterfgevallen.

9. Contact met ouders

Voor de goede begeleiding van het kind is een goede communicatie tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers erg belangrijk. Het contact met de ouders bestaat uit:

- De dagelijkse contacten bij het ophalen (overdracht).
- Ouders kunnen altijd een gesprek aanvragen met de pedagogisch medewerker.
- Ongeveer zes weken na plaatsing van een kind op de BSO vindt een evaluatie plaats. Dit gesprek is op de BSO.
- Ouders worden geïnformeerd via de nieuwsbrief van het Korfje.

10. Oudercommissie

BSO het Korfje heeft een eigen oudercommissie. Taken en bevoegdheden van de oudercommissie zijn genoemd in het 'reglement oudercommissie'. Dit reglement en de namen van de oudercommissie is te vinden op het informatiebord aan de muur.

11. Wet Kinderopvang

Iedere kinderopvangorganisatie dient zich te houden aan de Wet Kinderopvang. Onder de Wet Kinderopvang wordt de veiligheid van kinderen bewaakt door een uitvoering van de risico inventarisatie en evaluatie Veiligheid en Gezondheid (RIV en RIG). Deze RIV en RIG vindt jaarlijks plaats, uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de leidinggevende. Aan de hand hiervan wordt ingeschat in hoeverre kinderen worden blootgesteld aan bepaalde risicofactoren op het gebied van veiligheid en gezondheid. In een actieplan worden vervolgens maatregelen geformuleerd, waarbij de verbeterpunten met de hoogste prioriteit het eerst worden aangepakt en gemonitord.

De GGD voert jaarlijks een inspectie uit, waarbij aan de hand van de RIV en de RIG nagegaan wordt of de kinderopvang organisatie voldoet aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt. Ook controleert de GGD de kinderopvangorganisatie op diverse andere aspecten uit de Wet Kinderopvang.

Na afloop van iedere controle ontvangt de organisatie een rapport. Dit rapport is te bekijken op de website van Koppel of in te zien op de locatie.

12. Film- en fotomateriaal

Zo nu en dan worden er foto's gemaakt, bijvoorbeeld bij een speciale gebeurtenis of juist de gewone momenten. Deze foto's kunnen op de website van het Korfje, op de Facebookpagina van het Korfje of op Twitter geplaatst worden. Ook kunnen de foto's bij een krantenartikel komen in de lokale media.

Wij proberen er voor te zorgen dat kinderen niet herkenbaar in beeld komen, of van een afstand gefotografeerd worden.

Wanneer ouders niet willen dat foto's van het kind worden gepubliceerd, kan dit kenbaar gemaakt worden bij de pedagogisch medewerkers. Bovendien laten wij ouders bij aanmelding een formulier tekenen waarop zij kunnen aangeven of zij wel of niet willen dat het beeldmateriaal van hun kind gebruikt wordt.

13. Reggio Emilia

We hebben ons laten inspireren door de pedagogische visie van Reggio Emilia. Deze wijze van werken sluit goed aan bij wat we al doen met het VVE programma "piramide" wat we volgen.

Kindgericht werken

Binnen ons kinderdagverblijf staat het kind centraal. Gekeken wordt op welke manier het kind zich goed kan ontwikkelen en zich prettig voelt. De pedagogisch medewerkers kijken en luisteren naar wat het kind nodig heeft en handelen daar naar.

Pedagogiek van Reggio Emilia

Wat houdt de kinderen bezig”, in plaats van dat we kinderen “bezighouden”.’

Grondlegger van de pedagogiek van Reggio Emilia is de Italiaan Loris Malaguzzi (1920-1994). In 1945 was Malaguzzi als leerkracht betrokken bij de bouw van een nieuw kindercentrum in Italië. Hij verdiepte zich in visies over onderwijs aan jonge kinderen en combineerde deze met zijn eigen ideeën en ervaringen tot een eigen pedagogiek.

Communiceren in meerdere talen

Voor kinderen is het zich kunnen uitdrukken en communiceren heel wezenlijk. Maar jonge kinderen doen dit moeilijk met woorden. Zij hebben wel andere manieren om zich te uiten; door te wijzen, ergens naar toe te kruipen, te zingen, te dansen of tekenen en knutselen. Allemaal talen waarmee kinderen hun wereld onderzoeken.

Al deze vormen van communicatie zijn van belang, omdat elke vorm zijn eigen zeggingskracht en mogelijkheden heeft. Er is dan ook veel aandacht voor kunstzinnige vorming om kinderen bewust te maken van de vele uitdrukkingmogelijkheden.

Dit noemt de gerenommeerde Italiaanse pedagoog Malaguzzi de 100 Talen van kinderen. Hij is de grote inspirator geweest achter de pedagogiek van Reggio Emilia.

Creativiteit

Binnen de pedagogiek van Reggio Emilia is er veel aandacht voor kunstzinnige vorming om kinderen bewust te maken van de vele uitdrukkingmogelijkheden.

Kinderen houden ervan om bezig te zijn met materialen. Ze willen graag kennismaken met nieuwe materialen. Ze leren hierdoor de mogelijkheden en eigenschappen kennen zonder dat daarbij nog belangrijk is wat voor resultaat ze ermee kunnen behalen. Het is voor hen één grote ontdekkingsreis. De

pedagogisch medewerkers stimuleren dit door regelmatig knutselactiviteiten te organiseren en door te werken met verschillende materialen zoals water, zand, klei en verf.

Creatief zijn kun je op vele manieren doen. Fantasie verhalen vertellen en eigen liedjes bedenken is ook een vorm van creativiteit. Oplossingen bedenken voor onverwachte situaties vereist zeker creativiteit..

De pedagogisch medewerkers geven hierin de ruimte door naar het kind te luisteren, mee te denken en te stimuleren in het zelf bedenken van een oplossing. De opmerking van een kind bijvoorbeeld over zijn schaduw, kan aanleiding zijn om het verschijnsel schaduw verder te onderzoeken. Het kind ervaart op deze manier dat wat hij zegt ook belangrijk is en dat hij leuke en goede dingen kan bedenken.

Documenteren

Alles wat de kinderen doen, denken, maken, bespreken wordt vastgelegd door middel van foto's, teksten, gemaakt werk, etc. Deze documentatie dient allereerst als geheugen voor de kinderen waardoor ze op hun ideeën kunnen voortborduren. Daarnaast vormt het gespreksstof voor de volwassenen die de gegevens proberen te analyseren en te interpreteren. Daarbij staat het onderzoeksproces van kinderen voorop en niet het resultaat van hun werk. Tot slot geeft het ouders veel informatie over de dingen waarmee hun kinderen bezig zijn.

De meerwaarde voor het kind

Uit onderzoek in Italië is gebleken dat wanneer de kinderen met 6 jaar naar de Italiaanse staatschool gaan, ze opvallen door hun inventiviteit en creativiteit. Ondanks het saaie en vrij autoritaire aanbod op deze scholen blijft dit groter dan van hun leeftijdgenoten. De kinderen van Reggio Emilia hebben ook een sterk zelfgevoel, ze kunnen goed samenwerken en staan open voor ideeën van anderen. Ze kunnen zich goed concentreren en gaan respectvol met elkaars maaksel om. Dat wat de kinderen uitdrukken in hun honderd talen (de producten van klei, bouwblokken, tekeningen en schilderijen) is van een bijzondere kwaliteit.

Gedicht de 100 talen van kinderen, door Loris Malaguzzi.

Het kind

Bestaat uit honderd

Het kind heeft

honderd talen

honderd handen

honderd gedachten

honderd manieren van denken

van spelen, van spreken.

Honderd, altijd weer honderd

Manieren van luisteren

Verwonderen en liefhebben

Honderd vreugden

Om te zingen

En te begrijpen

Honderd werelden

Om te ontdekken

Honderd werelden
Om te verzinnen
Honderd werelden
Om te dromen.
Het kind heeft honderd talen
(en nog honderd honderd honderd meer)
Maar ze pakken er negenennegentig af.
De school en de samenleving
Scheiden het hoofd van lichaam
Zij zeggen tegen het kind:
Dat hij zonder handen moet denken
Zonder hoofd moet handelen
Moet luisteren en niet praten
Moet begrijpen zonder vreugde
Alleen met Pasen en met kerst
Mag lief hebben en verwonderen.
Ze zeggen tegen het kind:
Ik geef je de al ontdekte wereld
en van de honderd
pakken ze er negenennegentig af.
Ze zeggen tegen het kind:
Dat werk en spel
Realiteit en fantasie
Wetenschap en verbeelding
Hemel en aarde
Verstand en droom
Dingen zijn
Die niet bij elkaar horen.
En dus vertellen ze het kind
Dat de honderd er niet is.
Het kind zegt:
ZEKER DIE IS ER WEL!